

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PODPORA OBNOVY VENKOVA POMOCÍ ZAVEDENÍ STRATEGICKÉHO ŘÍZENÍ

Projekt CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_033/0003008

ZÁKLADNÍ INFORMACE O PROJEKTU

Projekt se zaměřuje na posílení strategického řízení venkovských obcí. Při řešení projektu bude kladen důraz na participaci obyvatel, na prohloubení duchovního a společenského života na venkově a na podporu hodnot a dědictví venkova. V obcích zapojených do projektu budou zpracovány programy rozvoje obce (PRO). PRO budou zpracovány dle metodiky MMR vzniklé v minulém plánovacím období EU. Proces tvorby i struktura PRO budou inovovány, aby lépe reflektovaly specifická témata rozvoje venkova.

Začátek realizace projektu: 1. 12. 2016

Ukončení projektu: 30. 11. 2018

Doba realizace projektu: 24 měsíců

POPIS PROJEKTU

Projekt řeší strategické řízení obcí, neboť u značné části obcí strategické řízení zcela chybí nebo je nízká jeho kvalita. Projekt svým řešením má za cíl přispět k zavedení efektivního strategického řízení ve venkovských obcích.

Díky neexistenci strategického řízení nebo špatně či nevhodně uplatňované strategii řízení, jsou jednotlivé procesy a postupy zavedené v obcích mnohdy zdlouhavé, neefektivní a nesouvislé. Tímto dochází ke zvyšujícím se nákladům obcí na využívání nejen finančních zdrojů, ale také lidských. Potenciál obce není plně využíván a dochází k řadě rozvojových aktivit, které díky nedostatečnému strategickému řízení, jsou realizovány „ad hoc“.

Ministerstvo pro místní rozvoj, v minulém plánovacím období EU, zpracovalo na základě projektů „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ (CZ.1.04/4.1.00/62.00008) a projektu „Podpora strategického řízení rozvoje obcí“ (CZ.1.04/4.1.00/B6.00018) metodiku a podpůrnou elektronickou aplikaci pro zpracování programů rozvoje obcí (§ 84 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). Při řešení projektu bude metodika MMR včetně elektronického nástroje plně využita.

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu je posílit a zkvalitnit proces strategického řízení rozvoje obcí do 3000 obyvatel (velikostní hranice je nastavena shodně s národním programem Podpora obnovy a rozvoje venkova, vycházejícím z usnesení vlády ČR ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, o Programu obnovy venkova) s důrazem na vyvážený rozvoj jejich místních částí a uchování jejich urbanistického charakteru (např. historická jádra nebo části s památkovou ochranou) a tím zefektivnit nakládání s finančními a lidskými zdroji ve venkovských obcích, podpořit prohloubení společenského a duchovního života na venkově a posílit hospodářskou stabilitu a prosperitu venkova.

Dílními cíli jsou:

- Zhodnocení dosavadních rozvojových koncepcí (pokud v obci existují).
- Zpracování programů rozvoje vybraných venkovských obcí s případným důrazem klíčové oblasti obnovy venkova a prohloubení duchovního a společenského života na venkově.
- Vytvoření systému strategického řízení venkovských obcí, tj. průběžné práce s programy rozvoje, tak aby byly oporou vedení obce a zastupitelstva a aby byly udržovány aktuální.
- Uplatnění participačních metod aktivizace obyvatel venkova a posílení komunitního plánování na venkově (zvýšení zapojení místních a regionálních sdružení a spolků ustavených k obnově a rozvoji venkova a podpora motivace venkovských občanů k dobrovolné aktivitě v podílení se na rozhodování o rozvoji a zdárném vývoji obce.
- Zapojení odborníků do procesu utváření a aktualizací programů rozvoje.

PŘÍNOS PROJEKTU

Zkvalitnění řízení venkovských obcí včetně participace obyvatelstva a zvýšení úspěšnosti žádostí o dotační podporu, zpřehlednění cílů a aktivit jednotlivých obcí jako východiska pro hledání efektivní spolupráce obcí, posílení efektivnosti obnovy venkova.

Další změny jsou očekávány ve větším a efektivnějším zapojení různých odborníků při tvorbě programů rozvoje obce, tak aby tento dokument poskytl větší nadhled, inspirace, vize apod. Bez nezávislého, odborného a zkušenostmi podloženého přístupu hrozí riziko, že „domácí“ aktéři nepřekročí „svůj práh“ a program rozvoje se nestane prorůstovou rozvojovou koncepcí. Projektem bude rovněž posílena myšlenka propojování odborníků se samotnými starosty.

AKTIVITY PROJEKTU

V projektu budou realizovány 4 aktivity, které povedou k vytvoření 20 programů rozvoje obce ve venkovských obcích:

1. **Návrh metodického přístupu** k posílení obnovy venkova pomocí strategického řízení a výběr zapojených obcí. Výstupem aktivity bude zpráva stanovící přístupy k podpoře strategického řízení ve venkovských obcích a obsahující seznam obcí zapojených do projektu.

2. **Zhodnocení minulého rozvoje.** Výstupem aktivity bude zpráva o realizaci rozvoje zapojených obcí. Zpráva bude podkladem pro navržení reálného způsobu strategického řízení v obcích a pro tvorbu návrhové části programů rozvoje obce.
3. **Vytvoření programů rozvoje venkovských obcí** a nastavení systému strategického řízení. Výstupem aktivity bude 20 kompletních programů rozvoje obce.
4. **Formulace závěrů a postupů pro posílení strategického řízení na venkově.** Výstupem aktivit budou metodická publikace a metodická příručka.

ŠÍŘENÍ VÝSTUPŮ PROJEKTU

Výstupy projektu budou zveřejněny na webových stránkách zapojených obcí. Průběžně budou publikovány články v tištěných periodických zapojených obcí. Budou probíhat setkání občanů a dalších subjektů působících na území obcí. Informace budou rovněž zveřejňovány na webových stránkách SPOV (www.s pov.org). Dále budou výstupy projektu šířeny přes SPOV a jeho aktivity ve vztahu k venkovským obcím.

CÍLOVÉ SKUPINY

Obce a jejich zaměstnanci

Do projektu bude zapojeno 20 venkovských obcí. Půjde zejména o malé obce, které nemají kapacity a zkušenosti s tvorbou programů rozvoje obce a se strategickým řízením. Realizací projektu obce získají nástroje pro lepší řízení rozvoje pro zlepšení kvality života.

Veřejnost

Realizace projektu umožní občanům v rámci procesu tvorby programů rozvoje obcí vyjádřit se k problémům obce a k jejich řešení. Důležitým aspektem tvorby je i domluva jednotlivých subjektů z obcí, tedy i obyvatel, na zapojení se do realizace vybraných aktivit. Důležitým efektem je tedy dlouhodobé zvýšení participace obyvatel obce.

Volení zástupců územních samosprávných celků

Bez existence koncepčních dokumentů je značné riziko neefektivního rozhodování a vnímání především krátkodobých aspektů. Na jednání zastupitelstva je omezený prostor vyřešit problematická témata se zohledněním celkového kontextu. Proto se velmi často problém nedořeší a periodicky se opakuje. Proces tvorby programů rozvoje obcí je příležitostí k intenzivní a komplexní diskuzi nad rozvojem a sladění představ o budoucnosti obce. Zpracované programy rozvoje umožní efektivnější činnost orgánů obce a snadnější rozhodování o dílčích rozvojových záležitostech.

ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBNOSTI

V problematice strategického řízení obcí se často objevuje určitý bludný kruh plánování. Obce vnímají přínosy rozvojových koncepcí pouze v omezené míře (tudíž je nepovažují za nezbytné). Se zpracováním nemají příliš velké zkušenosti (resp. ne vždy vhodně zadají zpracování externímu subjektu) a výsledný dokument často ani nemůže přinést všechny potenciale možné efekty.

Nedokonalý dokument, resp. dokument, který obec nepřijala za svůj, neplní očekávání. Obec ztrácí důvěru v tvorbu koncepčních dokumentů, nebo je zpracovává pouze formálně pod vlivem vnějších okolností (zejména ustanovení, že koncepce je podmínkou žádosti o dotaci). Projekt na tuto situaci reaguje v několika ohledech. Klade důraz na poznání způsobu řízení rozvoje jednotlivých obcí, obsahuje osvětu v oblasti využívání programu rozvoje obce, intenzivně zapojuje klíčové aktéry z obcí a učí je strategickému řízení a pomáhá nastavit realizační procesy.

Role kvalitně zpracovaného programu rozvoje obce jsou následující:

- Základní nástroj koncepčního řízení, který sladuje představy o rozvoji.
- Nástroj pro identifikaci problémů a možných řešení, formulaci konkrétních rozvojových záměrů a projektů.
- Nástroj pro rozvržení realizace aktivit a subjektů se na nich podílejících.
- Rámec pro aktivizaci a spolupráci různorodých subjektů.
- Podklad pro zlepšení využití vlastních finančních prostředků.
- Východisko pro rozhodování zastupitelstva městyse (eliminuje opakující se diskuze k neuralgickým tématům, aniž by bylo dosaženo řešení).
- Podklad pro efektivní získávání dotačních prostředků (evropských, národních, krajských).
- Východisko pro průmět do územního plánu.
- Informační a marketingový nástroj (pro subjekty mimo obec).

Projekt reaguje na plošnou absenci koncepčních rozvojových dokumentů obcí, časté jsou také omezené zkušenosti a kapacity obcí zapojených do projektu.